

Så bryter vi boendesegregationen

Kan ett breddat bostadsutbud bidra till starkare socioekonomi?

Tro, hopp och statistik, Jönköping 2023-09-14

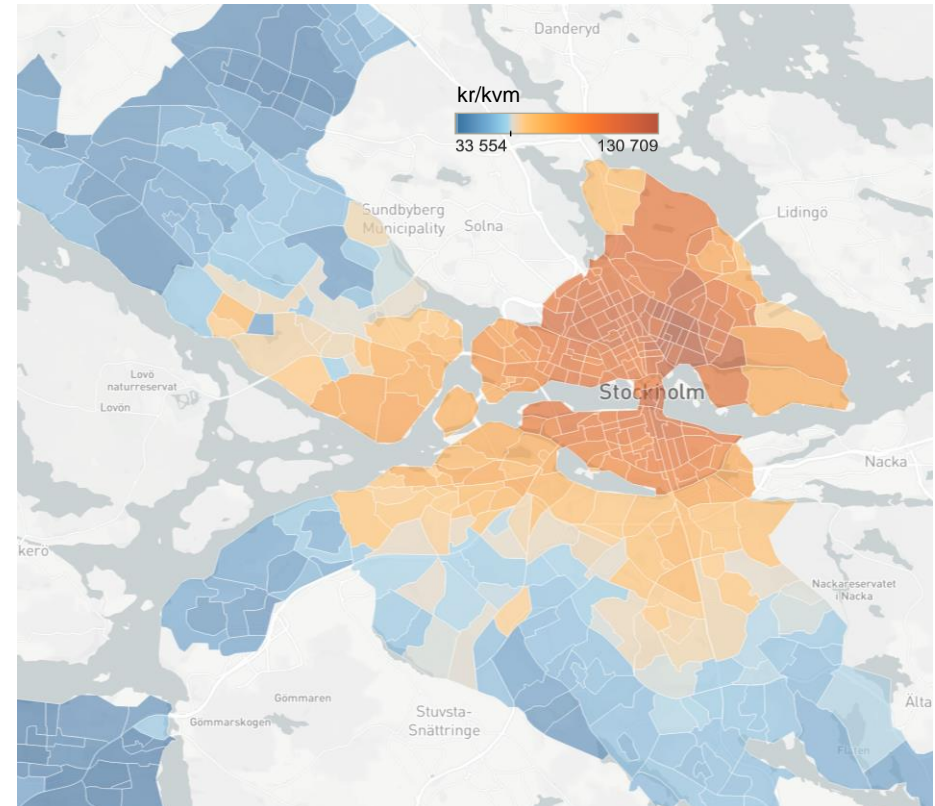
Inkomstskillnader utgör grunden till boendesegregation och skapar kopplingar till bostadsmarknaden

- Olika hushåll har **skilda preferenser** för olika typer av **boenden** och **bostadsområden** som till delar samvarierar med socioekonomisk nivå.
- Bostadsmarknadens funktion och en bostadsmarknad där **kraven på förvärvsinkomster och eget kapital** är av stor betydelse för vilka valmöjligheter hushåll har och i vilken utsträckning hushåll kan realisera sina preferenser.
- En **bostadspolitik som skapar eller förstärker olika mönster** i hushållens möjligheter att efterfråga olika boenden.

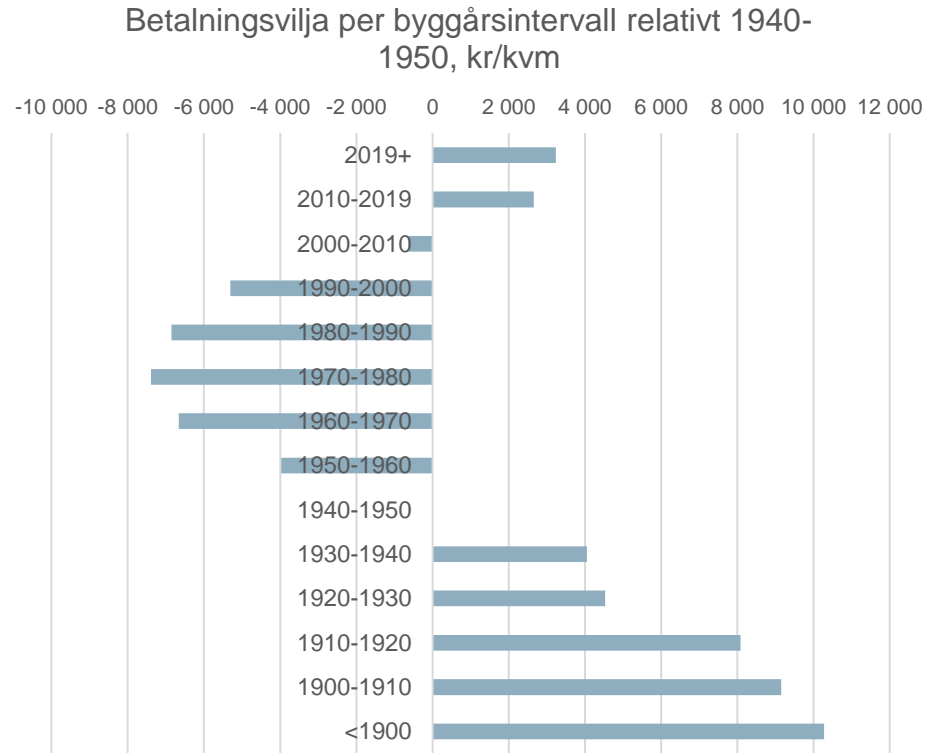
Konkurrens om boendemiljöer med efterfrågade egenskaper utestänger

	Kvalitet	Tolkning av koefficienter, exempel på värden för flerfamiljshus
Läges- /områdes- egenskaper	Centralitet	10 km ger -3 800 kr/kvm
	Tillgänglighet	ytterligare 100 000 arbetsplatser ger +2 000 kr/kvm
	Service- och handelsutbud	ytterligare 100 etableringar ger +1 600 kr/kvm
	Vattenkontakt	Direkt vattenkontakt ger +7000 kr/kvm, 1 km från vatten ger -1 200 kr/kvm
	Socioekonomi	100 000 kr högre medelinkomst ger +8 700 kr/kvm
Egenskaper för bostaden	Area	10 kvm större area ger -3 000 kr/kvm
	Antal rum	3 RoK ger -2 300 kr/kvm (jämfört med 1 RoK)
	Våningsplan	1 våning högre upp ger +800 kr/kvm
	Byggår	Byggår 1960-1970 jämfört med före 1900 ger -16 900 kr/kvm

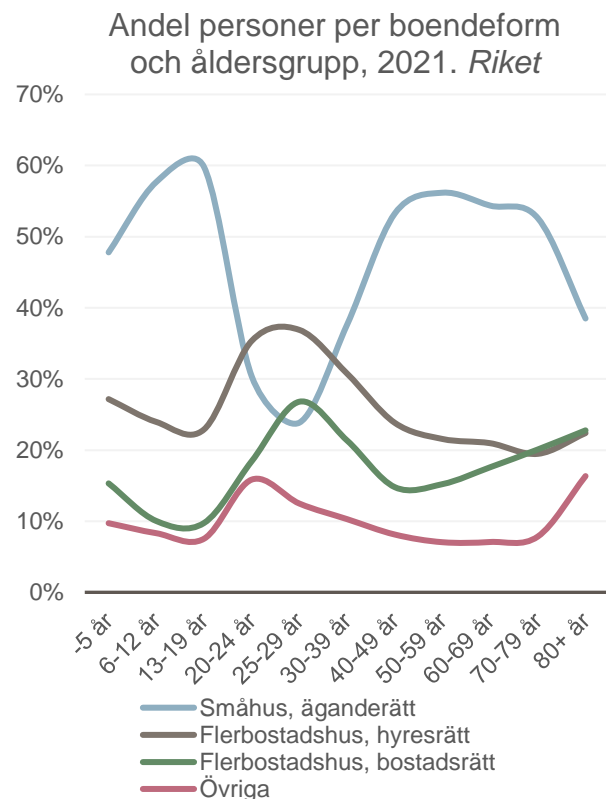

1960- och 1970-talens storskaliga bostadsarkitektur och stadsrum mindre attraktiva

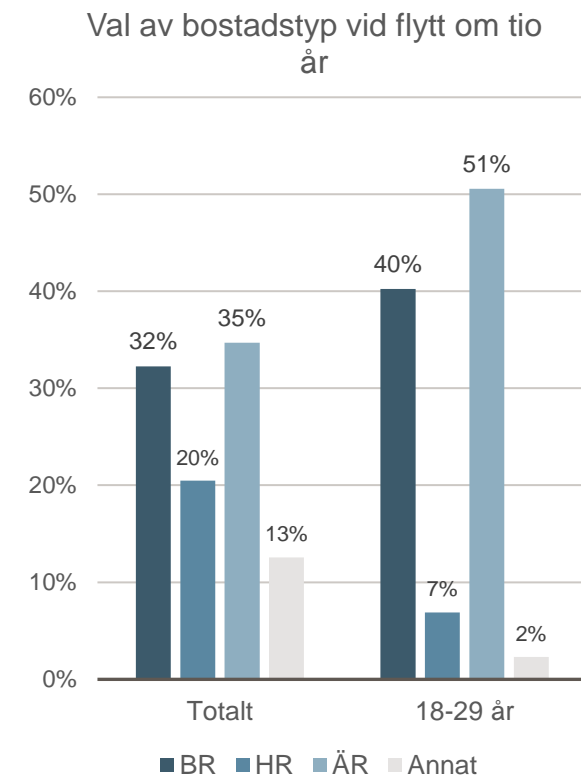

Källa: Svensk Mäklarstatistik och Evidens.

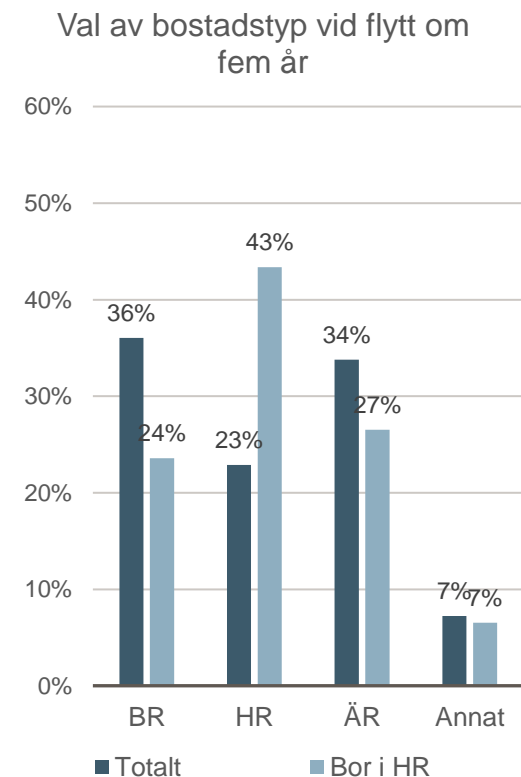
Relativt starka ägarpreferenser bland hushållen – också bland nuvarande hyresgäster. Position i livscykeln viktig förklaring

Källa: SCB

Källa: Evidens/Evimetrix

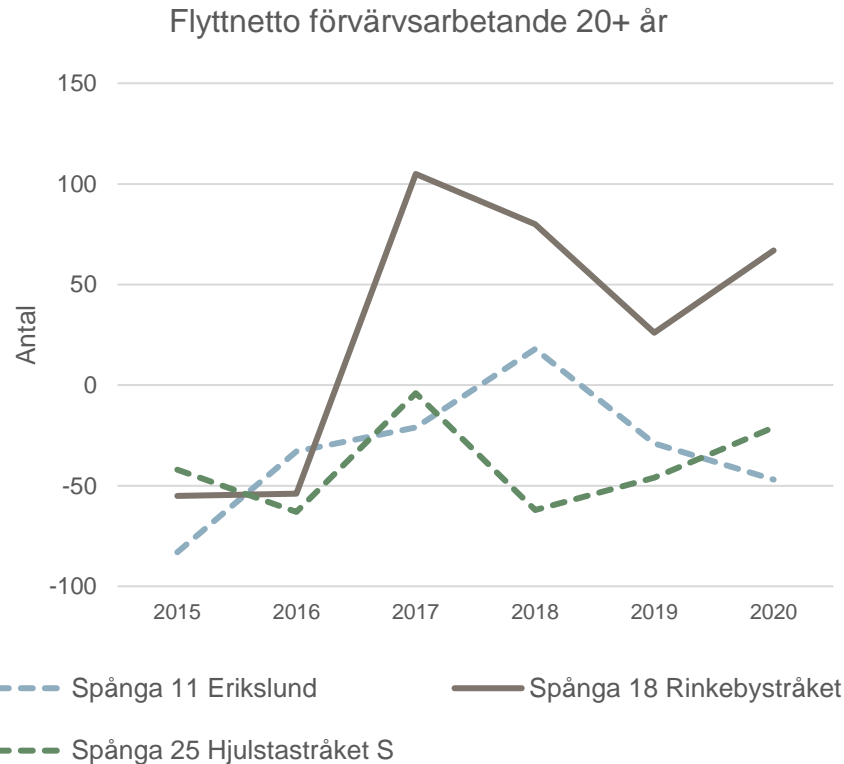
Källa: Evidens/Evimetrix

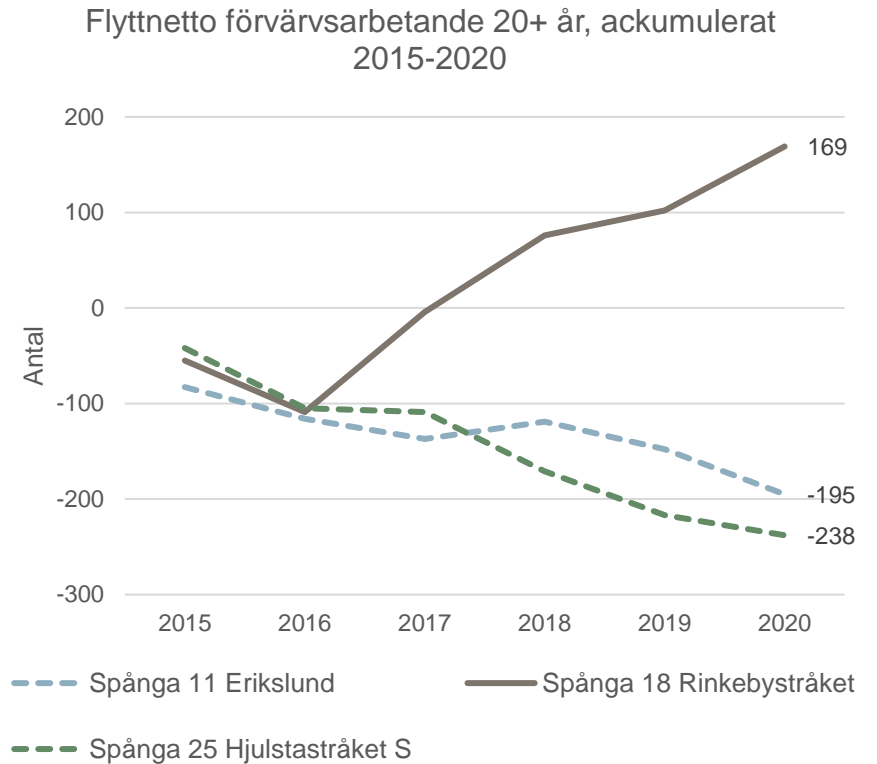
Kan negativ utveckling av hushållens förvärvsgrad, utbildningsnivå, inkomster och beroende av transfereringar, brytas med hjälp av fysisk planering och breddat bostadsutbud?

I området Rinkebyterassen ökar antalet förvärvsarbetande, men inte i jämförelsemiljön

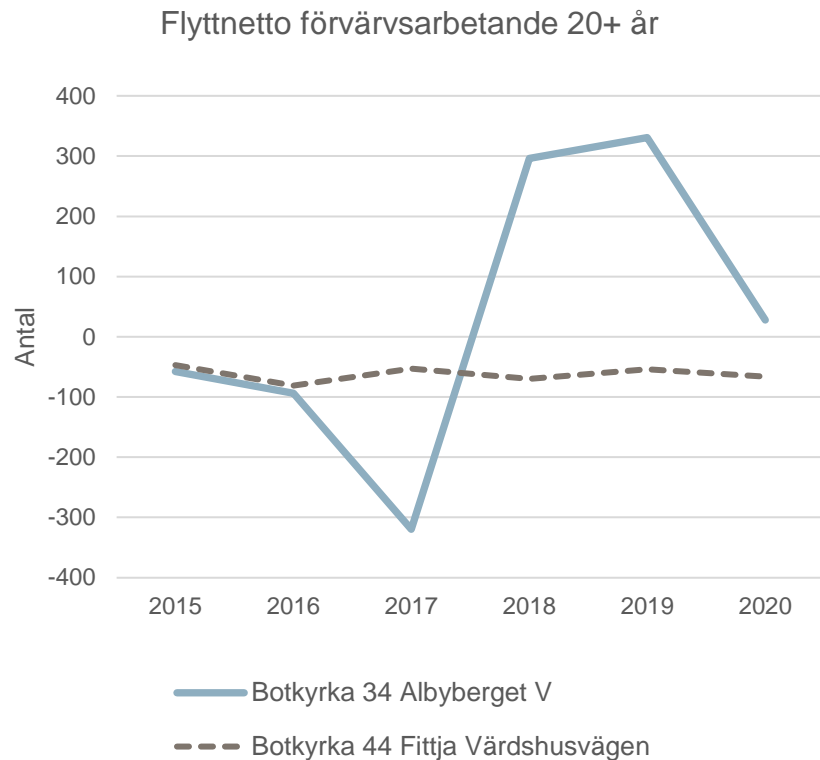

Källa: SCB

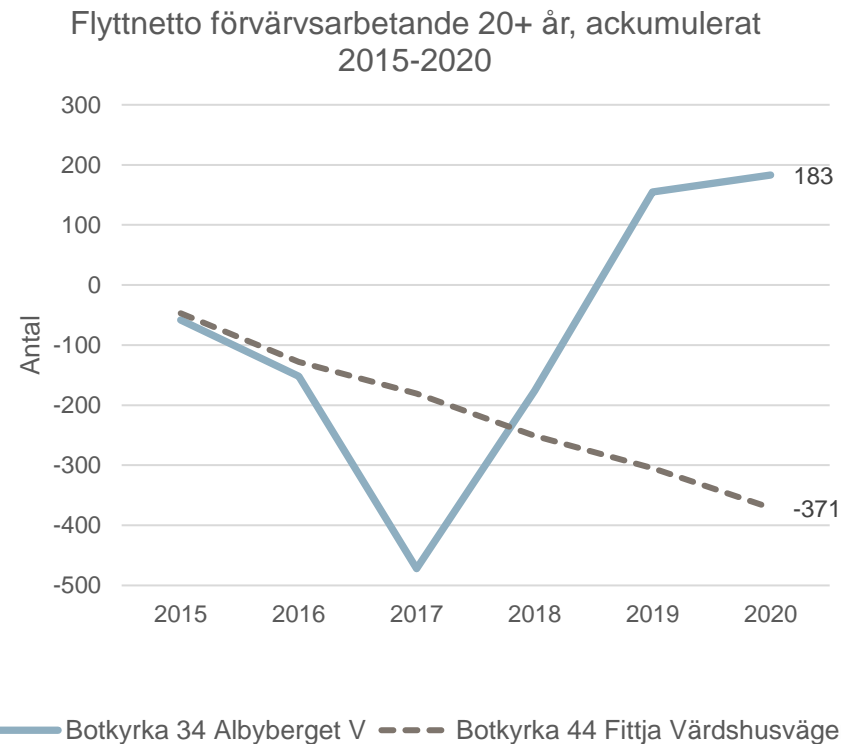

Källa: SCB och Evidens

Samma effekt på Albyberget

Källa: SCB

Källa: SCB och Evidens

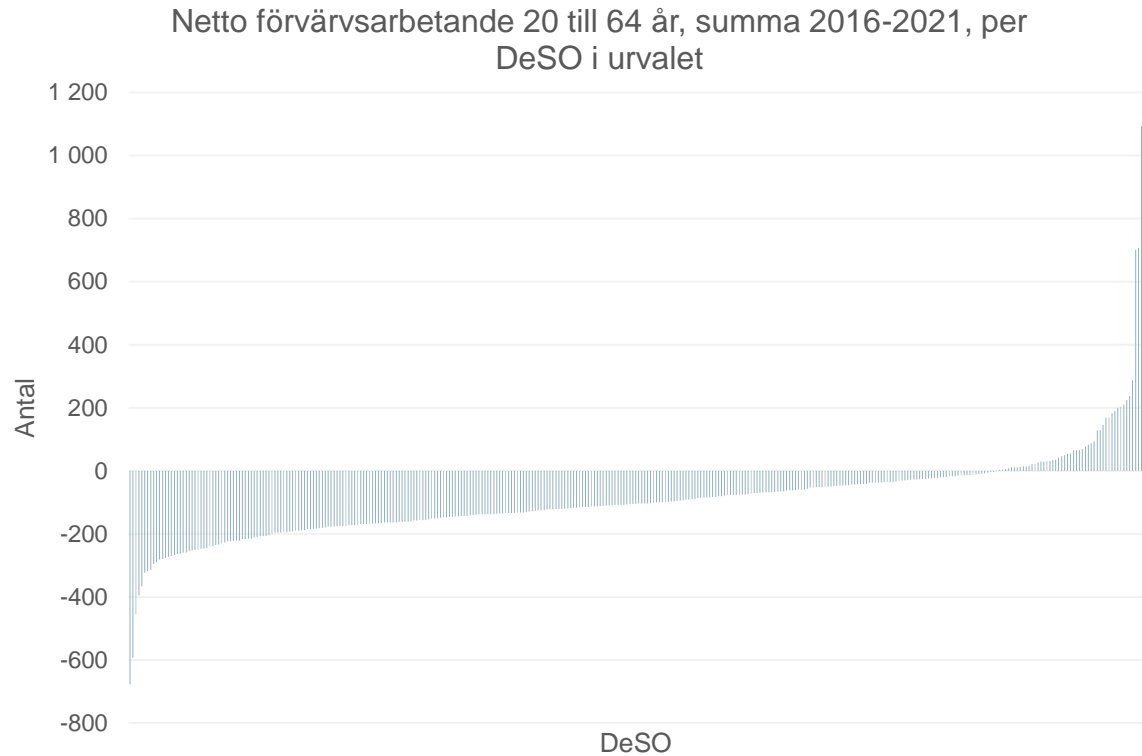
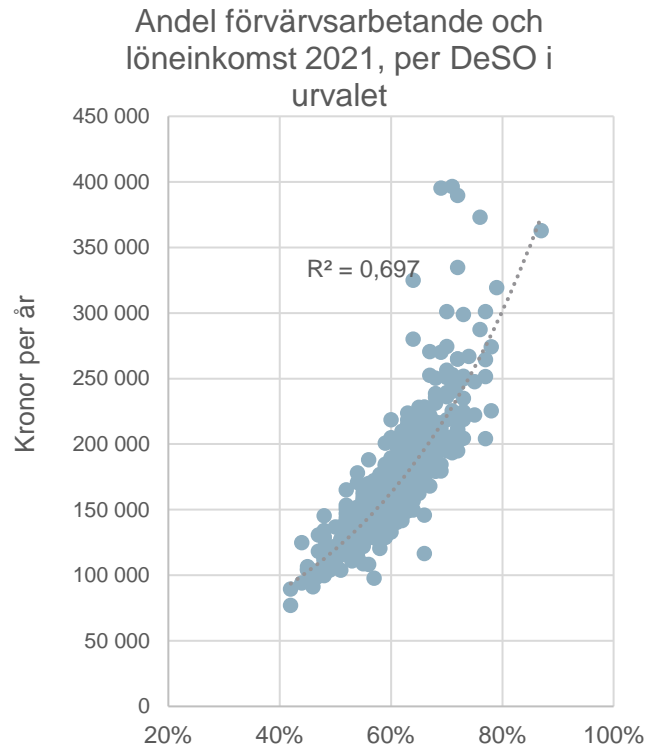

Sammantaget mest positiva socioekonomiska effekter i Gårdsten, Alby och Rinkeby

Kommun	Område	Antal invånare	Förändring av bostadsutbudet			Snittstorlek, kvm, nya bostäder			Förvärvsarbetande	
			BR	HR	ÄR	HR	BR	ÄR	Ack. flyttnetto 2015-2020	Ack. flyttnetto 2015-2020/antal invånare
Göteborg	Västra Gårdsten	2 622	34	132	66	69	116	126	190	7%
Botkyrka	Albyberget	3 247	490	246	0	41	45	-	183	6%
Stockholm	Rinkebystråket	3 392	256	225	130	50	36	26	169	5%
Malmö	Lindängen	3 226	0	275	0	66	-	-	27	1%
Västerås	Bäckby	2 266	0	412*	0	60	-	-	-22	0%
Örebro	Vivalla	7 116	0	0	0	-	-	-	-672	-9%
Malmö	Rosengård	12 081	0	0	0	-	-	-	-1 214	-10%
Göteborg	Hjällbo	3 622	0	0	0	-	-	-	-390	-11%
Stockholm	Västra Hjulsta	2 382	0	0	0	-	-	-	-446	-19%
Botkyrka	Fittja gård	1 893	0	0	0	-	-	-	-371	-20%

Källa: SCB och Värderingsdata *ROT-projekt

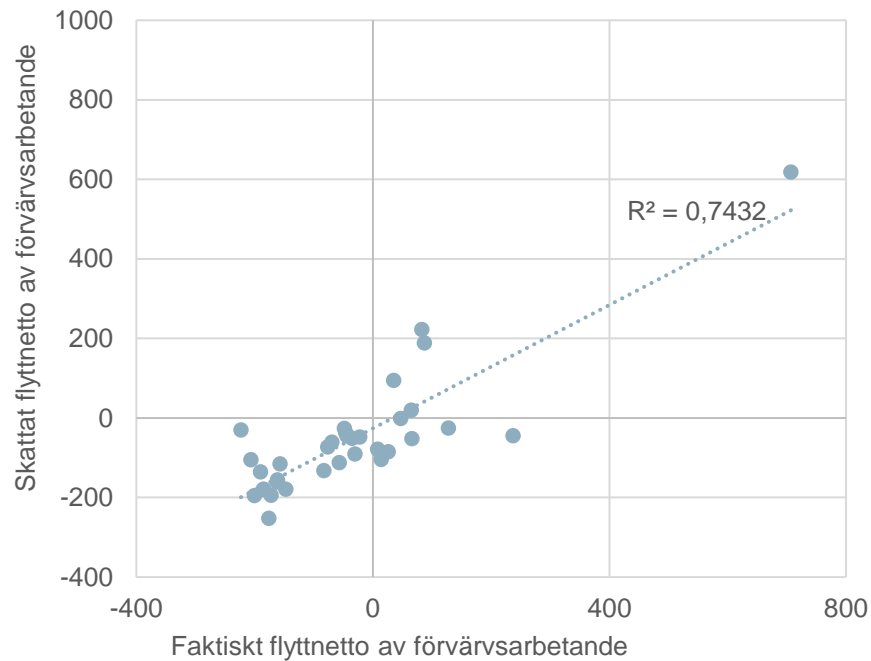
Flyttnetto av förvärvsarbetande 2016 till 2021 i 485 bostadsområden

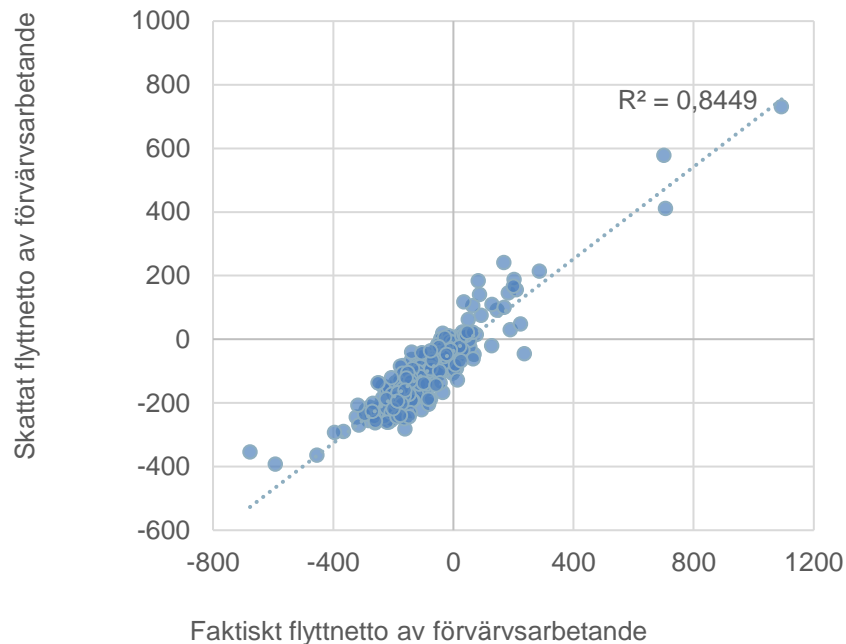
Källa: SCB och Evidens.

Huvuddelen av variationen i flyttnetto kan förklaras

Skattat och faktiskt flyttnetto, träningsdata
(gradient boosting)

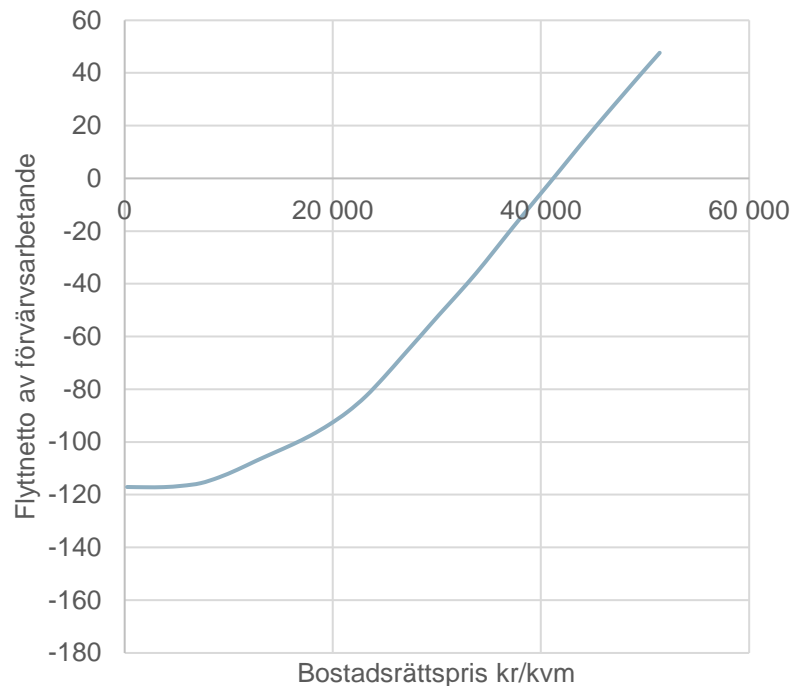
Skattat och faktiskt flyttnetto, ensambel-modell
(gradient boosting + MLP), tränings- och testdata

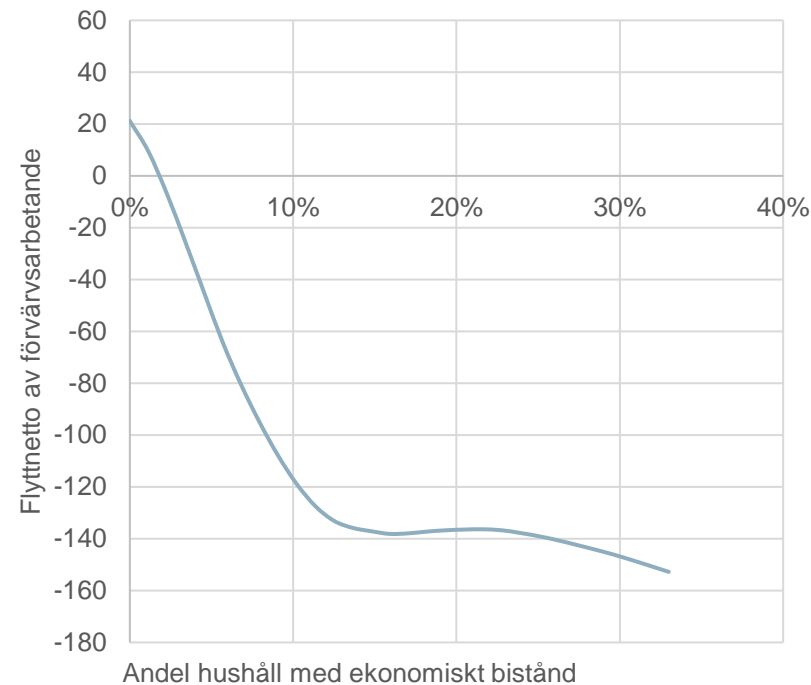

Utgångsläget påverkar möjligheterna att ända utvecklingen

Samband mellan prisnivå och flyttnetto

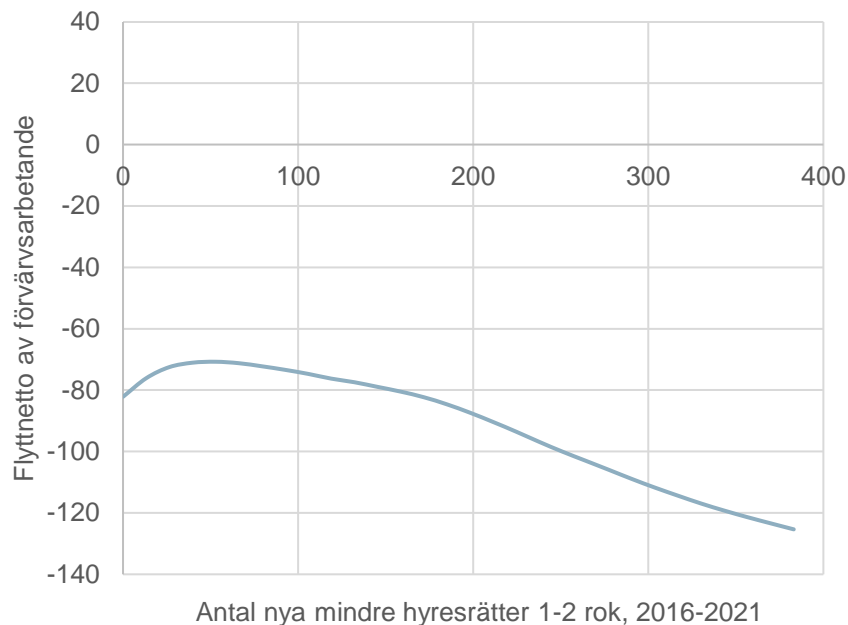

Samband mellan flyttnetto och andel hushåll med ekonomiskt bistånd

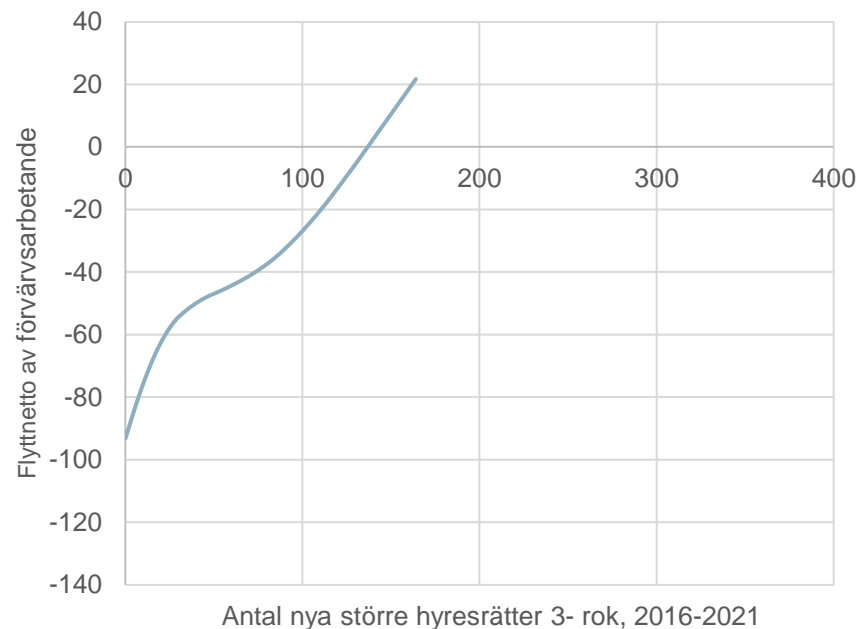

Nya större hyresbostäder har positiv effekt, men inte små..

Samband mellan nya mindre hyresrätter och flyttnetto

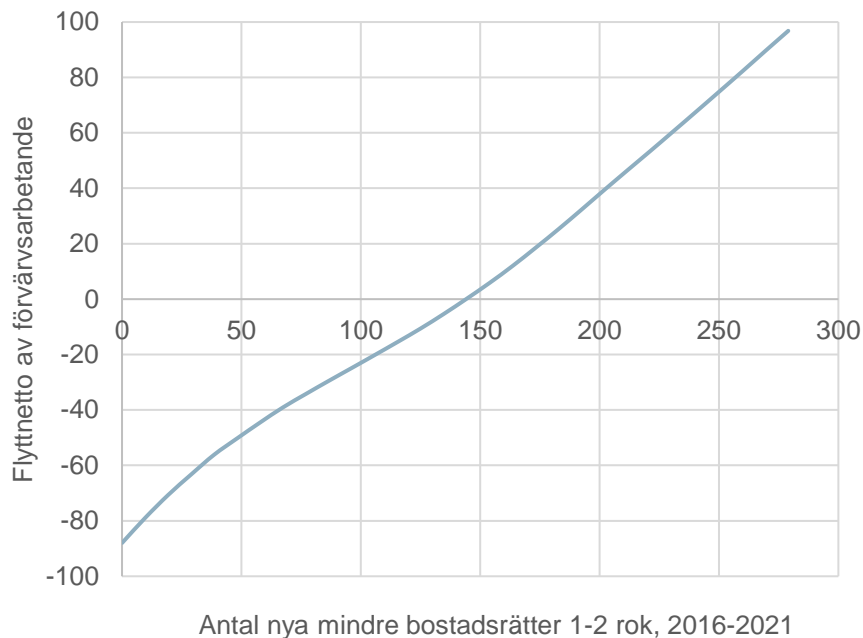

Samband mellan nya större hyresrätter och flyttnetto

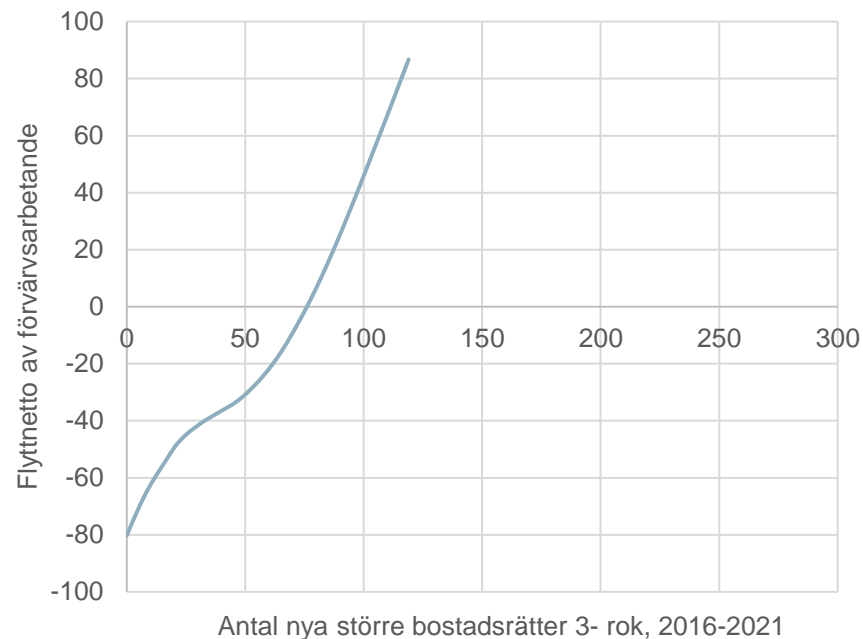

Nya bostadsrätter har positiv effekt, både små och stora

Samband mellan nya mindre bostadsrätter och flyttnetto

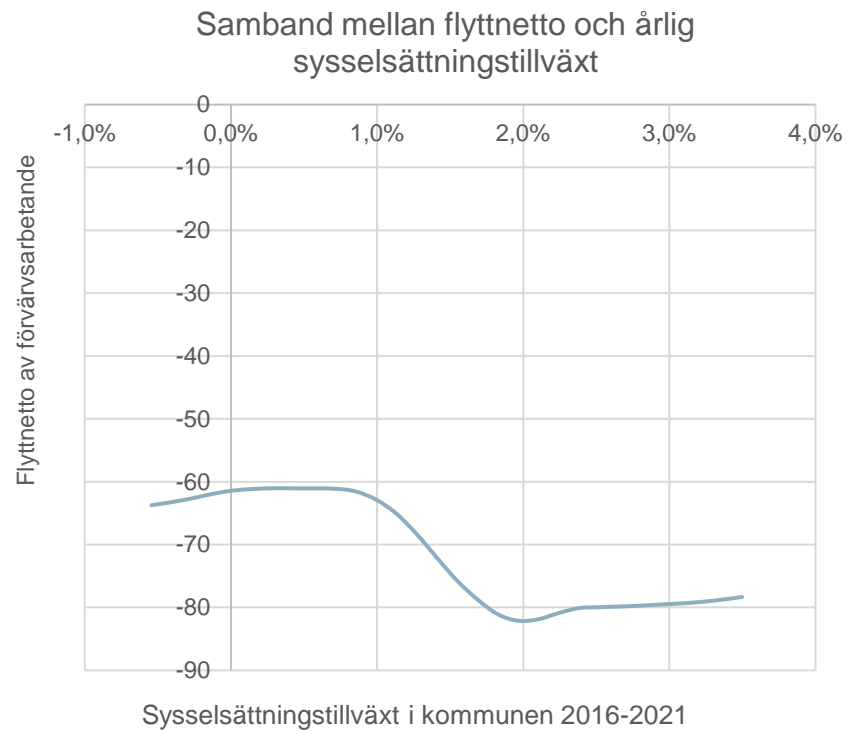

Samband mellan nya större bostadsrätter och flyttnetto

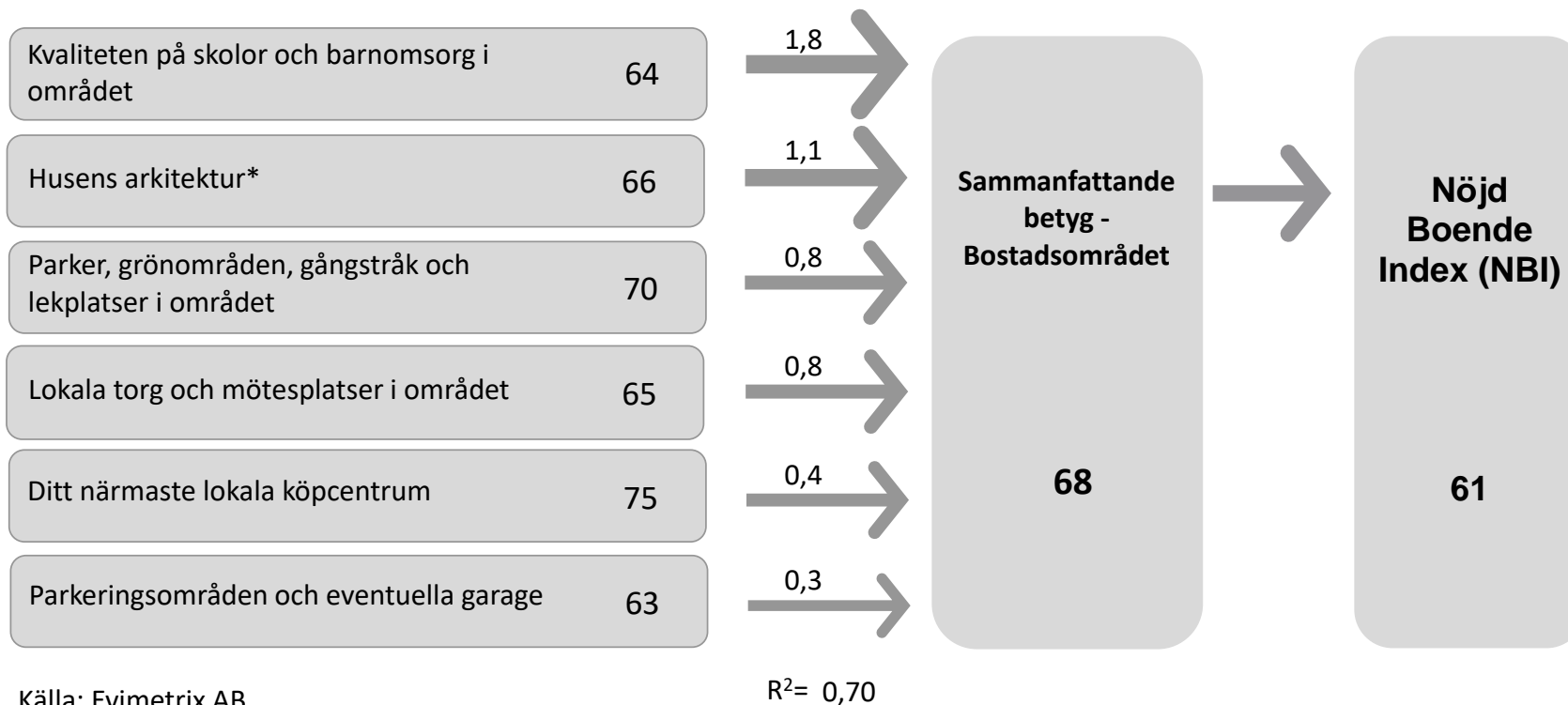

Att vänta på bättre tider är inte lösningen

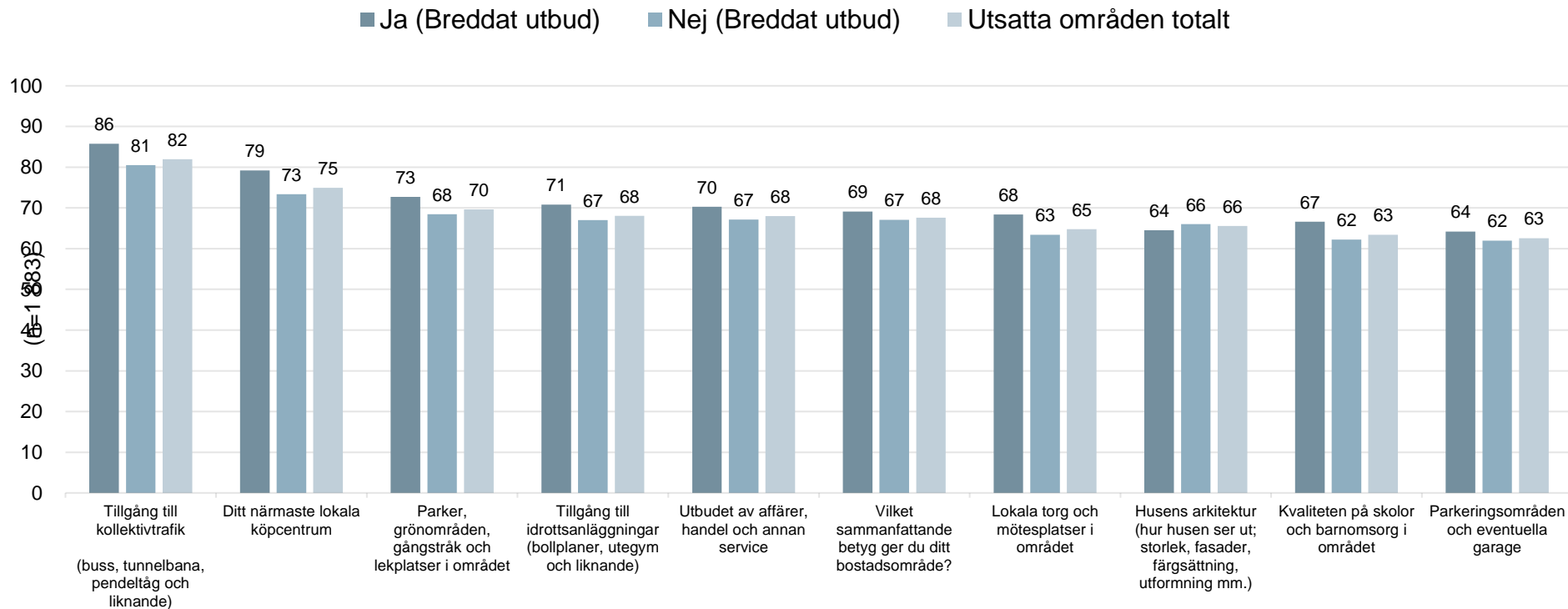

Boendes egen uppfattning om vad som skapar attraktivitet

Källa: Evimetrix AB

Skillnader i områden med och utan nya bostäder

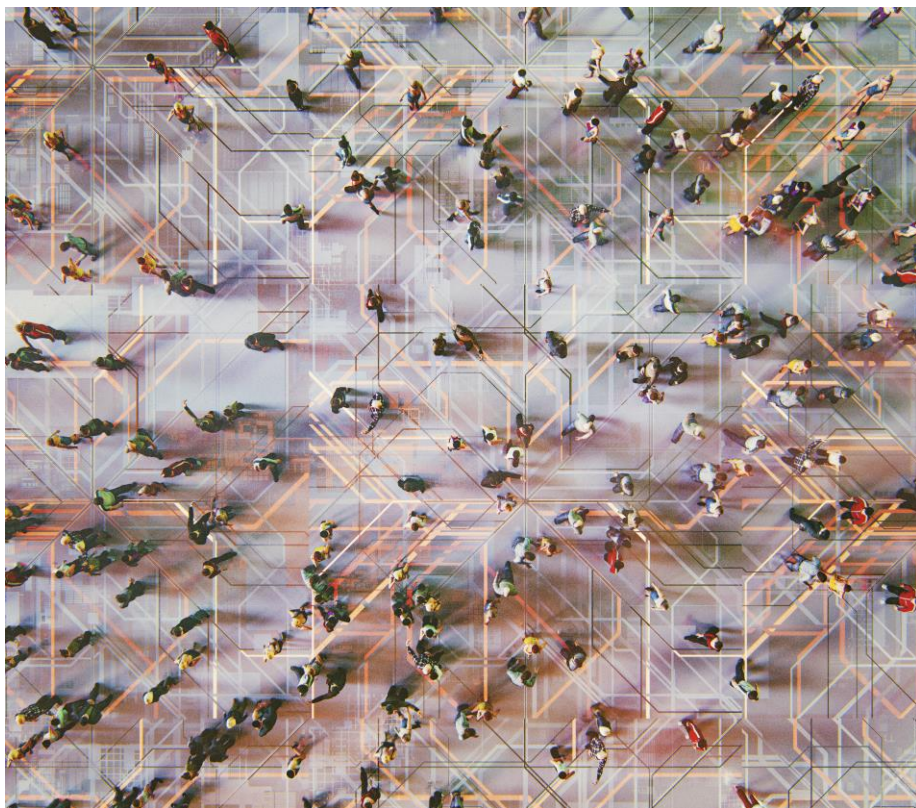

Möjliga policyidéer – med nuvarande regelverk

- Kommunal mark- och planpolitik för nyproduktion
  - Med inriktning på fysisk förändring och en breddning av utbudet av bostäder
    - Större inslag av bostadsrätt och äganderätt
  - Utforma ägardirektiv och bedriva styrelsearbete i de kommunala bostadsföretagen
    - Uthyrningspolicy
    - Samverkan, produktion av andra upplåtelseformer
  - Krävs utvecklade arbetssätt och samverkan mellan kommuner och aktörer på bostadsmarknaden
- Ombildning till bostadsrätt
  - Möjligt men svårt med nuvarande regler och strukturer

Möjliga policyidéer – med utvecklad politik

- Utvecklad statlig bostadspolitik
  - Ett nytt och breddat investerings- och utbildningsstöd
  - Statligt infrastrukturstöd för lägre exploateringskostnader vid nyproduktion och tillhörande utveckling av allmän platsmark och annan fysisk miljö
  - Anpassade startlån
  - Förändrade kreditrestriktioner
    - Avveckla amorteringskrav två
  - Ombildning till äganderätt
    - Möjliggör partiell ombildning

**Evidens erbjuder kvalificerad analys
och strategisk rådgivning åt aktörer
inom samhällsbyggnadssektorn**

evidens:

Evidens
Sibyllegatan 32, 2 tr
114 43 Stockholm
Tfn växel: + 46 8 599 05 170
www.evidensgruppen.se